

Uit haar bittere jaren bracht ze mee een groot, diep medelijden voor ieder, die iets te kort kwam in het leven, en over haar vroegere zonnige zelf lag het waas van de droeve ondervinding. In haar oogen behield ze den peinzenden blik van wie telkens opnieuw zich afvraagt: „waarom zijn de dingen zooals ze zijn?” En in haar vaders huis vond ze dadelijk iets te doen, was er dadelijk plaats voor haar innigste gevoelens. Ze vond er een hulpeloos, eenzaam man, overgelaten aan de goedbedoelde, nuchtere zorgen van een burgerlijke huishoudster. En dadelijk was ze begonnen er van haar gezelligheid te geven, hem te omringen met de warmte van haar wezen. Dankbaar aanvaardde hij alles, vond hij alles goed. En het bleek, dat nu, met deze taak, zich dat in haar herstelde, wat Zwitserland haar al teruggegeven had: een blijder inzicht, nu haar vrijheid volkomen was geworden, een gevoel van te mogen leven, zonder teruggestooten te worden. Goed kunnen zijn, zonder die goedheid gedégradeerd te zien tot: „speculatiegeest en berekening”. O, zoo maar eens aanvaard te worden zooals je was, zoo maar weer gewoon in het dagelijksch leven te staan met wat vriendelijkheid, en weer zeker te worden van jezelf, den twijfel aan jezelf te verliezen, dien een ander in je wakker had geroepen. Willem had elke goede daad van haar weten open te leggen met het ontledmes, en al wist zij zeker, dat hij altijd op de verkeerde plaats zocht, ze was toch onder zijn invloed gekomen, den invloed van zijn nooit-rustende, wreede zucht tot blootleggen. Nu won ze zich weer terug. Soms viel het moede van haar weg, voelde ze de energie in zich herleven om weer te hopen. Zoo liep ze nu in haar vroegere bosch en het was haar, of daar naast haar op het pad, haar oude zelf liep, meeinging en praatte met de jonge stem, de geheimzinnige, zoekende stem van het herfstverlangen: een zonnige verte en leven alleen met de natuur.

„Zuurkool met knakworstjes en spek,” zei de professor, „dat is goed. En wat toe, Eefje?”

„Flensjes met appelmoes.”

Allemaal goed, allemaal dingen, die hij lekker vond, dingen om op je gemak van te genieten, waar je onverdeeld van genieten zou, als het een gewone dag was, als je niet op visite hoefde bij een dame.

Met een zucht zakte Waals aan de gedekte tafel. Eefje was nu weer naar de keuken, en de professor begon zijn eenzamen maaltijd. Op den schoorsteenmantel tikte de klok, die precies in het midden stond tusschen twee zwart-marmeren vazen. Tegen den linkerkamerwand rijden zich onberispelijk in het gelid drie stoelen met groen trijpe zittingen en gekrulde rechttopgaande ruggen. Tegen den anderen wand stond de canapé, waar nooit een mensch op zat. Het electriche licht viel naakt, onbedekt neer op de weerlooze dekschalen, ze werden er akelig wit van; en op het degelijk,